Algemeen: Allereerst dank voor uw vragen en waardevolle inzichten op de conceptteksten Omgevingsvisie 1.0. Uw betrokkenheid helpt ons de Omgevingsvisie 1.0 verder aan te scherpen. De antwoorden op uw vragen kunt u terugvinden in onderstaande tabel.

	Vraag		Antwoord
	CDA		
Vraag en antwoord 1a	Er staat over de Binnenduinrand: 'Van De Koog tot aan Den Hoorn loopt aan de binnenzijde *van de duinen de Binnenduinrand; **een smalle Zone*** ….' Als we afbeelding 2.13 bekijken op blz. 26, dan zien we een ingekleurd gebied dat loopt tot aan Waalenburg. **Vraag 1a:** Klopt het kaartje niet (dat is niet echt een smalle zone, bij smal denken wij aan iets dat smaller dan 100 meter is)? Of is dit een voorstel van u voor het verbreden van het binnenduinrandgebied?		**Antwoord 1a :** In Beeld van Texel en daarna in het beeldkwaliteitsplan bij het bestemmingsplan Buitengebied Texel 2013 (nu onderdeel omgevingsplan) Texel in Ontwikkeling zijn voor het eiland zeven landschappelijke identiteiten beschreven, met een daarbij behorende kaart. De gebiedsindeling is hieruit overgenomen, waarbij de duinen en het strand zijn samengevoegd. Er is geen aanleiding om de gebruikte kaarten hierop aan te passen. In hoofdstuk 2 worden de gebieden beschreven. Het is zeker geen voorstel om de binnenduinrand te verbreden. Wij zullen de tekst op dit punt aanpassen in het definitieve ontwerp: door "een smalle zone" te wijzigen in: een zone. Abusievelijk is een klein deel (Loodsmansduin) van de binnenduinrand niet uitgelicht op de verbeelding 2.13. Aan de zuidzijde nabij Den Hoorn is op de kaart wel in tekst de Binnenduinrand aangegeven maar niet uitgelicht. Wij zullen dit verwerken in het definitieve ontwerp omgevingsvisie.
Vraag en antwoord 1b	Er staat in de tekst ook dit: '*Deze zone biedt ruimte voor rust en reuring met betrekking tot ondergeschikte recreatieve activiteiten op basis van de kwaliteiten en karakteristieken van het landschap.*' En: 'Versterken van ecologische verbindingen.'		**Antwoord 1b**: Hoofdstuk 2 in de omgevingsvisie beschrijft alleen onze basis: de ontstaansgeschiedenis van Texel, de ruimtelijke opbouw en waarden van Texel, de kernwaarden en de Texel principes die het eiland kenmerken en ontwikkelingen en opgaven die op het eiland afkomen. Hierin worden de

	In dat gebied – zoals nu gearceerd – zijn boeren, een hotel, vakantiewoningen en de waterzuivering. **Vraag 1b.** Wat is de impact van deze zonering voor hen?		waardevolle kenmerken beschreven, die verder zullen worden uitgewerkt in de Nota Omgevingskwaliteit. Deze omgevingsvisie heeft geen directe impact voor hen, en bindt alleen de gemeente. Alleen als er concrete beleidsregels uit de Nota Omgevingskwaliteit volgen of regels in het omgevingsplan worden opgenomen zullen deze regels initiatiefnemers in het gebied binden. Voor bestaande activiteiten heeft het geen gevolgen.
Vraag en antwoord 2	Over de Schorren schrijft u op blz. 30 dit: '*Het natuurgebied is ongeveer **6.800** hectare groot ….*'. Als we dan afbeelding 2.15 bekijken op blz. 29, dan is de Schorren een klein gebiedje; bij lange na geen 6.800 hectare. **Vraag 2:** Klopt onze signalering dat plaatje en tekst niet corresponderen?		**Antwoord 2:** De Schorren is niet alleen het gebied dat met normaal hoogwater droog blijft. Een groot stuk wad valt tevens onder het gebied De Schorren. Zeker bij laagwater foerageren veel vogels in dit gebied. Om de tekst beter aan te laten sluiten bij het plaatje zullen wij de tekst op dit punt wijzigen: *De Schorren* *De Schorren vormt een dynamisch gebied dat sterk wordt beïnvloed door de getijden en de wisselwerking tussen land en zee. Het natuurgebied biedt een hoogwatervluchtplaats en geeft broedgelegenheid aan de lepelaar, de eidereend en de scholekster.*
Vraag en antwoord 3	Op blz. 13 staat: 'In de 19e eeuw werden de polders Eierland, de Eendracht, Prins Hendrik en het Noorden aangelegd. In deze jonge polders is de verkaveling grootschalig en rechthoekig **en wordt de grond gebruikt voor akkerbouw**.' Er lopen toch echt koeien en schapen in delen van dat gebied. Het is ons niet duidelijk of de tekst verwijst naar de situatie in de 19e eeuw of dat dit een gewenst toekomstbeeld van het college is.		**Antwoord 3:** Het klopt dat in het gebied ook veeteelt aanwezig is en er schapen lopen. De gronden worden voornamelijk gebruikt voor akkerbouw. Zoals eerder aangegeven is hoofdstuk 2 een beschrijving van de situatie, in dit geval gaat het om de ontstaansgeschiedenis. Hoofstuk 2 is dus niet bedoeld als toekomstbeeld. Visie en ambities zijn op hoofdlijnen in hoofdstuk 3 opgenomen.

	Verzoek/vraag 3: In een volgende versie graag de tekst aanpassen (zeker niet alleen akkerbouw daar)?		Wij zullen de tekst op dit punt verduidelijken in het definitieve ontwerp omgevingsvisie: door **"en wordt de grond gebruikt voor akkerbouw"** te wijzigen in: **"en wordt de grond voor een groot gedeelte gebruikt voor akkerbouw"**.
Vraag en antwoord 4	Op afbeelding 2.10 staat een kaart van Het Oude Land en de Hoge Berg. Op dat kaartje staat ook Spang en De Westen gearceerd. In die gebieden is ook akkerbouw en melkvee aanwezig. Maar in de tekst staat bijvoorbeeld dit: 'Duurzame en natuurinclusieve, circulaire landbouw wordt gestimuleerd, waarbij het behouden en versterken van historische (kavel)structuren en kenmerkende cultuurhistorische landschapselementen, zoals kolken en tuinwallen, centraal staat. Het agrarische gebruik, vooral grasland voor de schapenhouderij, draagt bij aan het open en groene karakter van het gebied.' En dit: 'Stimuleren van duurzame en natuurinclusieve landbouw;' **Vraag 4:** Is het inderdaad nu de bedoeling om dat hele gebied in te zetten op schapen en tuunwallen en melkveehouderij en akkerbouw te ontmoedigen?		**Antwoord 4:** Spang en De Westen zijn gebieden in het Oude Land, Het is juist dat daar op dit moment ook akkerbouw en melkveehouderijen aanwezig zijn. Deze tekst is vooral ingestoken om de landschappelijke waarden van het gebied te beschrijven, zoals de kavelstructuren en de landschapselementen. Waarbij de nadruk ligt op het open en groene karakter van het gebied. Verdere uitwerking van landschappelijke ambities zal plaats vinden in de Nota Omgevingskwaliteit. Daarnaast willen wij wel de schapenhouderij belichten omdat deze de afgelopen jaren is teruggelopen.
Vraag en antwoord 5	Op bladzijde 24 staat: 'De enige bebouwing zijn de erven, die overigens kleiner zijn dan in de strandpolder.' **Vraag 5:** Juist in het Noorden zijn een aantal percelen van 2 hectare – daar is gene sprake van 'kleiner van schaal'- misschien tekstueel aanpassen?		Wij begrijpen de gevraagde nuancering. Het klopt dat in het Noorden een aantal percelen van grote schaal zijn. Wij hebben hier beoogd om onderscheid te maken van de erven waarop bebouwing kan worden gerealiseerd. De footprint van deze erven zijn kleiner dan in de strandpolders. Wij zullen de tekst als volgt hierop aanpassen: "*De enige bebouwing bestaat uit erven, met een overwegend fijnmaziger schaal dan in de Strandpolder, hoewel lokaal ook grotere percelen aanwezig zijn.*"

Vraag en antwoord 6	Zowel de **kernwaarden** van Texel (bouwstenen voor deze visie), de **Texelse Principes** (leidraad en inspiratiebron) als **Leidende principes** (die Texelse opgaven verbinden) worden benoemd. **Vraag 6:** Zijn die echt alle 3 nodig en hoe verhouden die zich dan tot elkaar? Maakt dit het niet onnodig complex? Begrijpt u het als wij zeggen 'Durf te kiezen'?		**Antwoord 6:** Wij herkennen dat de drie begrippen tot verwarring kunnen leiden. We hebben ze alle drie gebruikt omdat ze bekend zijn voor Texel. Het verschil tussen de kernwaarden, de Texel Principes en de leidende principes ligt in het niveau van abstractie en de toepassing ervan: de kernwaarden omschrijven wat de unieke identiteit van het eiland is, de Texel Principes bepalen hoe duurzame ontwikkeling moet plaatsvinden, en de leidende principes vormen de concrete, toetsbare richtlijnen voor beleid. Zowel de Texelse kernwaarden als de Texel Principes zijn waarden die als basis bekend zijn voor het eiland. Daarom zijn deze opgenomen in hoofdstuk 2 van de conceptteksten. De leidende principes zijn in hoofdstuk 3 als vuistregels opgenomen omdat ze richting geven aan het dagelijks handelen van initiatiefnemers en de gemeentelijke organisatie. Ze helpen bij het maken van afwegingen en het integraal afstemmen van keuzes, zodat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan de ambities voor Texel die in hoofdstuk 3 zijn opgenomen. Zoals in het voorwoord is geformuleerd is deze omgevingsvisie 1.0 een eerste stap. Het document brengt de bestaande beleidskaders, kwaliteiten en belangrijkste ontwikkelingen en opgaven voor Texel samen. Daarmee ontstaat een integraal vertrekpunt voor de verdere ontwikkeling van het eiland. Indien gewenst kan bij de formulering van de kaders voor de volgende versie van de omgevingsvisie de keuze voor en werkwijze van de verschillende begrippen onderwerp van gesprek zijn met uw raad.

Vraag en antwoord 7	Op bladzijde 28 staat: 'Nationaal Park Duinen van Texel is in 2002 opgericht om een van de mooiste en meest waardevolle duingebieden van Europa te beschermen én beleefbaar te maken.' We vinden de duinen zeker prachtig, en een beetje chauvinisme mag, maar zijn ze mooier dan bijvoorbeeld de duinen bij Schoorl? Of Vlieland? Of een ander Europees duingebied? **Vraag 7:** Misschien dat stukje tekst een beetje aanpassen ('om ons mooie en waardevolle duingebied ..') of expliciet benoemen wat de Texelse duinen eruit doen springen ten opzichte van andere duingebieden?		**Antwoord 7:** Wij begrijpen uw gemaakte opmerking. Wij zullen de tekst op dit punt aanpassen in het definitieve ontwerp: door "**een van de mooiste en meest waardevolle duingebieden van Europa**" te wijzigen in: "**ons mooie en waardevolle duingebied**".
Vraag en antwoord 8	Op bladzijde 37 staat afbeelding 3.1 Visiekaart. Als we naar de zone De Cocksdorp – Vuurtoren kijken, dan geldt dit: Verbinding groen tussen de kernen en het landschap. In dat gebied bevinden zich echter o.a. 4 boerderijen, een bedrijventerrein en drie vakantieparken. **Vraag 8:** Wat zijn de gevolgen naar de toekomst toe voor deze bedrijven, kijkend naar de kwalificatie **Verbinding groen tussen de kernen en het landschap**?		**Antwoord 8:** De aanduiding 'verbinding groen tussen de kernen en het landschap' staat bij elke kern van het eiland aangegeven. Het is de ambitie om de groene hoofdstructuur van het eiland te versterken. De zone is indicatief. Het geeft aan dat waar schakels ontbreken, we verder kunnen onderzoeken of we schakels kunnen invullen. Zoals eerder aangegeven, bij de reactie op vraag 1b, heeft een omgevingsvisie geen rechtstreekse werking voor burgers en initiatiefnemers zelf. De aanduiding heeft dus via de omgevingsvisie geen directe gevolgen voor de huidige grondeigenaren. Wel kunnen zij hierdoor geïnspireerd worden om bijvoorbeeld vergroening aan te brengen.
Vraag en antwoord 9a	In paragraaf 3.3.2. op blz. 39 staat de paragraaf: **Uitbreiden van de (betaalbare) woningvoorraad**. Daarin deze 2 zinnen: '*Er zijn hiervoor al op verschillende uitleglocaties woningen gerealiseerd of in planvoorbereiding.*' En:		**Antwoord 9a:** Er wordt per project altijd gekeken of er mogelijkheden zijn voor aanvullende financieringen. Wij begrijpen de verwarring en stellen de volgende aanpassing in de tekst voor:

	‘*Voor het versnellen van de woningbouwprojecten wordt gebruik gemaakt van versnellingsgelden van de provincie, waarbij de focus ligt op de bovengenoemde locaties*.’ **Vraag 9a:** Gaat dit over al eerder benutte versnellingsgelden, of is zijn dit nieuwe versnellingsgelden?		*Om te voorzien in een gevarieerd woningaanbod is het streven dat er tot 2034 in totaal 775 extra woningen ten opzichte van de peildatum 1 januari 2024 worden gerealiseerd. Dit zorgt ervoor dat voldoende woningen beschikbaar zijn voor mensen met een maatschappelijke of economische binding met Texel, inclusief nieuwkomers die op het eiland gaan werken. Er zijn hiervoor al op verschillende uitleglocaties woningen gerealiseerd of in planvoorbereiding. De gemeente streeft naar een geografische spreiding van woningbouw met een dorpsgerichte aanpak om de leefbaarheid in alle kernen te bevorderen, met oog voor de identiteit en karakter.* *De woningbouwprojecten zijn onderdeel van het Woningbouwprogramma Texel 2020 - 2030 en de prestatieafspraken met woningcorporatie Woontij, waarbij de gemeente regie voert over de fasering en invulling van het woningaanbod. Ook willen we herontwikkelingslocaties die dicht bij de voorzieningen liggen benutten voor het realiseren van woningen geschikt voor ouderen. De uitbreidingen mogen niet ten koste gaan van de Texelse omgevingskwaliteit. In de periode na 2034 wordt ingezet op een uitbreiding van de woningvoorraad passend bij de woonbehoefte. Inbreiding heeft de voorkeur, maar we onderzoeken ook de mogelijkheden aan de randen van de kernen. We zetten niet in op uitbreiding van woningen op bedrijventerreinen.*
Vraag en antwoord 9b	**Vraag 9b:** We zouden graag zien dat de bedoelde bovengenoemde locaties expliciet benoemd worden. Kan dat? (Het lijkt of deze tekst komt uit een al ouder stuk en dus niet meer helemaal actueel is?)		**Antwoord 9b:** In de omgevingsvisie hebben we op hoofdlijnen de ambities voor de opgave ‘goed wonen en leven’ geformuleerd, gebaseerd op de bestaande woonvisie uit 2024. De locaties die in beeld zijn, zijn nodig voor de behoefte tot 2030. Door deze op te nemen veroudert de tekst. De verdere uitwerking van het beleid voor de volkshuisvesting moet immers plaatsvinden in een volkshuisvestingsprogramma. In het verplichte volkshuisvestingsprogramma worden de ambities uit de omgevingsvisie voor woningbouw en het beheer van de bestaande woningvoorraad verder geconcretiseerd per locatie.

Vraag en antwoord 10a	Over 3.3.4 Creëren van een klimaatadaptieve openbare ruimte, blz. 40. Hier staat de 3-30-300 regel expliciet benoemd, over bomen, boomkronen en nabij openbaar groen. Dat zijn naar onze mening details die niet in deze visie thuishoren. **Vraag 10a:** Wat is het effect van dit hier opnemen? Hoe verhoudt zich dat tot het Groenbeheer- en beleidsplan, dat pas in Q4 2027 naar de raad komt, en onze kaderstellende rol?		**Antwoord 10a:** De gemeenteraad heeft de uitgangspunten van het concept beleidsplan groene infrastructuur onderschreven, waaronder dat we in de bebouwde kom uitgaan van de 3-30-300 regel. De 3-30-300 regel is een richtlijn die is opgenomen in de Gids Gezonde Leefomgeving welke wordt beheerd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Door het opnemen van deze tekst is het haakje gemaakt voor de verdere uitwerking van deze ambitie. In hoeverre we willen en kunnen voldoen (neutraal, goed, of nog beter) wordt in het groenprogramma /groenbeleidsplan nader uitgewerkt.
Vraag en antwoord 10b	**Vraag 10b:** We zijn nu al niet goed in staat om het openbaar groen goed bij te houden. En natuurlijk draagt groen bij aan de leefbaarheid, maar slecht onderhouden groen is dan weer niet mooi in de leefomgeving. Woonwijken zijn ook geen natuurgebieden, en: vergroenen heeft soms ook andere (onbedoelde) gevolgen (ratten, muggen). Wat is uw reflectie op deze signaleringen van ons? En: Is goed nagedacht over de consequenties voor de effecten voor het beheer van het openbaar groen bij de 3-30-300 regel?		**Antwoord 10b:** Het klimaat verandert, ook op Texel. Het wordt warmer en er valt meer neerslag. Dit zorgt voor hitte, langdurige droogte, of juist wateroverlast. Klimaatadaptatie betekent dat we ons aanpassen aan het veranderende klimaat. De gemeente zet zich in om Texel voor te bereiden om mee te bewegen en weerbaar te maken tegen extreme neerslag, droogte en hitte. Dat gaan we doen door middel van vergroening, het realiseren van waterberging, het herstellen van natuurlijke waterlopen en het slim inrichten van de openbare ruimte. Deze maatregelen dragen ook bij aan de biodiversiteit en de gezondheid. De verdere uitwerking hiervan vindt plaats in een groenprogramma.
Vraag en antwoord 11a	In de visie komt regelmatig het woord ‘natuurinclusieve landbouw’ voor. Maar een heldere definitie ontbreekt. Dat geldt ook voor de korte voedselketen. Bijvoorbeeld hier: ‘*Voor voeding is dit bijvoorbeeld te realiseren door een korte voedselketen en natuurinclusieve landbouw*.’ **Vraag 11a:** Kunt u ervoor zorgen dat een eenduidige definitie van ‘natuurinclusieve landbouw’ wordt opgenomen in dit stuk?		**Antwoord 11a:** Wij sluiten voor de definitie aan bij LTO Nederland uit *Natuurinclusieve land- en tuinbouw: een kans voor alle sectoren (september 2025)*: Natuurinclusieve land- en tuinbouw (NIL) is een vorm van duurzame landbouw en onderdeel van een veerkrachtig eco- en voedselsysteem. Deze maakt optimaal gebruik van de natuurlijke omgeving en integreert die in de bedrijfsvoering. Daarnaast draagt natuurinclusieve landbouw actief bij aan de kwaliteit van diezelfde natuurlijke omgeving. Natuurinclusieve landbouw produceert voedsel binnen de

	(Als voorbeeld ter illustratie hoe nauw het komt, een definitie: Om emissie terug te dringen is mais voeren een optie. Echter: het groeien van mais draagt niet bij aan biodiversiteit. En: Is intensieve tuinbouw natuurinclusief? (Veel bestrijdingsmiddelen nodig))		grenzen van natuur, milieu en leefomgeving, met een positief effect op de biodiversiteit (Erisman et al., 2017). Wii zullen deze definitie in de bijlage opnemen in het ontwerp van de omgevingsvisie.
Vraag en antwoord 11b	**Vraag 11b:** Wij vinden het schrijven over de korte voedselketen niet erg reëel; past niet bij onze landbouw nu – dan zou een forse omslag nodig zijn. Is dat inderdaad wat u bedoelt en voor u ziet?		**Antwoord 11b:** Texel produceert nu inderdaad ook voor de landelijke, Europese en mondiale markt, bijvoorbeeld pootaardappelen voor oa het Midden-Oosten. Dit kan blijven voortbestaan naast een stimulering van korte ketens zodat meer producten die op Texel geproduceerd worden ook op het eiland worden geconsumeerd, door bewoners en bezoekers. Deze twee sporen sluiten elkaar niet uit. Korte ketens dragen daarnaast positief bij aan de positie en het verdienvermogen van de Texelse boeren. Het schrijven over het stimuleren van korte ketens wordt daarmee als reëel beschouwd en wenselijk voor het eiland, de bewoners en de boeren. Dit sluit ook aan bij de doelstelling van LTO Texel. LTO Texel heeft in hun “Routekaart Duurzame Landbouw” het volgende doel opgenomen: “…stimuleren van lokale afzet en korte ketens door producten van eigen eiland, en met een lage ecologische afdruk, aantrekkelijker te maken voor Texelaars en toeristen op het eiland.”
Vraag en antwoord 12	Over 3.3.5 Zorgen voor een passend en bereikbaar voorzieningenaanbod. In deze paragraaf is minder sprake van visie, maar meer het beschrijven van taken: doorlopende leerlijn faciliteren, cultuurlessen geven, aanbod beroepsopleidingen verbreden. **Vraag 12:** In deze paragraaf is minder sprake van visie, maar meer het beschrijven van taken: doorlopende leerlijn faciliteren, cultuurlessen geven, aanbod beroepsopleidingen		**Antwoord 12:** De visie op hoofdlijnen is het zorgen voor een passend en bereikbaar voorzieningenaanbod. Dit staat beschreven in paragraaf 3.3.5. De specifieke ambities die u benoemt over onderwijs staan in een andere paragraaf, namelijk 3.3.6. Deze thema’s passen goed in een omgevingsvisie omdat het samenhangt met onder andere de economie, wonen op Texel en een leefbare toekomst.

	verbreden. Bent u dit met ons eens? (En bent u met ons eens dat dit soort dingen eigenlijk niet thuishoren in een visie en ontstaan omdat er geknipt en geplakt wordt vanuit verschillende bestaande stukken?)		Het klopt dat de omgevingsvisie 1.0 nog niet op alle onderwerpen uitgewerkte lange termijn keuzes bevat. Juist die keuzes vragen om verdere verdieping, het wegen van belangen en gesprekken met de Texelse samenleving. Wij hebben aangegeven dat naar ons oordeel in het bijzonder de thema's duurzaamheid, netcongestie, mobiliteit en wonen van essentieel belang zijn voor de toekomst van Texel. Dit vraagt om een verdieping in gerichte programma's waarin ambities, maatregelen en uitvoerbaarheid nader worden uitgewerkt. Daarnaast hebben wij aangegeven zullen wij, mede in het licht van de vergrijzing, nadrukkelijk aandacht besteden aan het voorzieningenniveau op Texel. De omgevingsvisie is een dynamisch document, dat net als de opgaven om ons heen voortdurend in beweging is. De komende tijd zullen wij aan de slag gaan met die langere termijnkeuzen. Hieronder valt ook het voorzieningenaanbod.
Vraag en antwoord 13	Ook al gaat de Omgevingsvisie vooral over de fysieke leefomgeving, we vinden dat er wat explicieter aandacht voor de jeugd in de conceptteksten had mogen staan. Meer visie daarop. Dat geldt ook voor onze ouderen (vanuit ook de zekerheid van de toenemende vergrijzing). We gaan hiervoor een wens formuleren. Nu alvast een vraag. **Vraag 13:** Wat is er overgebleven van het Eilands/IJslands model? (Zie bijvoorbeeld hier en hier).		**Antwoord 13:** Sinds 2018 doet Texel ervaring op met het IJslandse preventiemodel. In daaropvolgende driejarige pilot is dit gedachtengoed verder vertaald naar de Texelse praktijk onder de noemer de Eilandse aanpak. In 2022 is het model landelijk doorontwikkeld door onder andere het Trimbos-instituut en onder de naam Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) in de Nederlandse context geplaatst. De gemeente Texel heeft deze ontwikkeling in 2023 overgenomen en de Eilandse aanpak voortgezet als OKO-aanpak. Daarmee is het oorspronkelijke gedachtengoed op Texel doorontwikkeld en opgenomen in het uitvoeringsprogramma Kind en Jongeren. De kern van de aanpak is onveranderd gebleven: kinderen en jongeren laten opgroeien in een gezonde, veilige en kansrijke omgeving, met aandacht voor preventie, samenwerking en een lange termijninzet. Daarbij wordt gewerkt vanuit beschermende factoren zoals ouderbetrokkenheid, weerbaarheid en een positieve vrijetijdsbesteding. De

			samenwerking tussen gemeente, scholen, zorgpartners, verenigingen en ouders is daarbij essentieel. In de uitvoering komt dit onder meer terug in de werkgroep Ouderkracht, de brede coalitie rond gezond en veilig opgroeien, het preventieve aanbod voor jeugd en ouders en de preventieagenda met thema's als zelfvertrouwen, eenzaamheid, middelengebruik, mentale gezondheid, ouderbetrokkenheid en groepsdruk. Deze inzet is ook verankerd in de vastgestelde visie Sociaal Domein – Wij zijn Texel: Sociaal en Gezond – met en voor elkaar. Daarbinnen zijn drie uitvoeringsprogramma's vastgesteld: Ouderen, Alle kwetsbare inwoners en Kind en Jongeren. Deze programma's geven inhoud aan de sociale kant van de leefomgeving en aan de ondersteuning van verschillende doelgroepen op Texel.
Vraag en antwoord 14a	Op blz. 40 staat: 'We verwerken regenwater bij voorkeur zoveel mogelijk lokaal en bergen het overtollige regenwater eerst voordat we het uiteindelijk vertraagd afvoeren.' **Vraag 14a:** Wij vinden 'bij voorkeur' vaak niet passen in een visie en zoveel mogelijk een voorschot op de uitvoering (maatwerk en uitzondering komen in een uitvoeringsprogramma aan de orde lijkt ons). Ook in deze zin niet. Bent u met ons eens dat deze beter is: '*We verwerken regenwater bij voorkeur zoveel mogelijk lokaal.'*		**Antwoord 14a:** De voorgestelde zin dekt inderdaad beter de lading, eens met de tekstuele aanpassing van deze zin naar: "We verwerken regenwater zoveel mogelijk lokaal." De uitwerking daarvan volgt binnen specifieke beleids- en uitvoeringsplannen, waaronder het "Integraal Waterplan Texel".
Vraag en antwoord 14b	**Vraag 14b:** Bent u met ons eens dat '*slimmer omgaan met regenwater'* niet gelijk is/hoeft te zijn aan '*Z.s.m. af te voeren'*?		**Antwoord 14b:** Dat zijn wij inderdaad met u eens, slim omgaan met regenwater gaat zowel over het zoveel mogelijk opslaan van regenwater wanneer dat valt als over het afvoeren van overtollig regenwater om overlast te voorkomen. Wij zullen de tekst in de ontwerp-omgevingsvisie hierop aanpassen.

Vraag en antwoord 15a en 15b	**Op blz. 10 staat de paragraaf 'Overige participatie'. Met o.a. deze tekst:** *Leefbaarheid: de gemeentelijke visie op het Sociaal Domein 'Wij zijn Texel: Sociaal en Gezond'(vastgesteld in 2021) vormt het vertrekpunt voor de inrichting van het Sociaal Domein. In samenwerking met de dorpscommissies wordt een leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd in alle Texelse dorpen. In Oosterend, De Cocksdorp en Oudeschild is het onderzoek al uitgevoerd. De overige dorpen volgen in het tweede halfjaar van 2026. Het leefbaarheidsonderzoek richt zich op de kwaliteit van leven en voorzieningen in de dorpen;'* **Vraag 15a:** Zijn de leefbaarheidsonderzoeken van Oosterend, De Cocksdorp en Oudeschild gebruikt en beschikbaar voor ons ook? (Ze staan namelijk niet in dit overzicht.) **Vraag 15b:** En hoe staat het met de leefbaarheidsonderzoeken in de andere dorpen? Wordt de Omgevingsvisie geactualiseerd als deze onderzoeken beschikbaar zijn? (Erg belangrijk, lijkt ons, de visie van de bewoners op de kwaliteit van leven en voorzieningen in hun dorp.)		**Antwoord 15 a en 15b:** In de omgevingsvisie hebben we in het kader van gezondheid(sbevordering) en beweging uitgangspunten geformuleerd in paragraaf 3.3.9 en paragraaf 3.3.10. Hiermee is het haakje opgenomen, indien nodig voor de verdere uitwerking van de uitkomsten van de leefbaarheidsonderzoeken Indien het aanleiding geeft om de omgevingsvisie op dit punt aan te passen en aan te scherpen kan de omgevingsvisie te zijner tijd worden aangevuld/aangescherpt. Zodra alle leefbaarheidsonderzoeken uitgevoerd zijn, zal uw raad hierover nader worden geïnformeerd.
Vraag en antwoord 16	Op blz. 38 staat paragraaf 3.3.1 **Inzetten op een gevarieerd woningaanbod**. Daarin staat ook deze passage: *'Een deel van de vaste arbeidskrachten op Texel werkt wel op het eiland maar vestigt zich hier niet permanent. Zij hebben behoefte aan kwalitatief goede tijdelijke huisvesting. De gemeente wil daarom het toevoegen van woningen die specifiek zijn toegespitst op het tijdelijk verblijf van*		**Antwoord 16:** Ambitie in de omgevingsvisie is het inzetten op een gevarieerd woningaanbod, met passende woningen voor onze inwoners, maar ook voor tijdelijk huisvesting van personeel. Het opnemen van deze constatering is nodig voor de borging in de omgevingsvisie en daarmee beleidscyclus onder de Omgevingswet. Ook zit er een verschil tussen bijvoorbeeld de behoefte voor seizoenwerkers en andere werknemers.

	personeel faciliteren.' Dit is wat ons betreft geen visie, maar een constatering. Natuurlijk faciliteer je tijdelijk verblijf, indien er te weinig woonruimte op het eiland is, maar de visie kan toch zijn dat we inzetten op het kunnen huisvesten van iedereen die op Texel werkt en ook zou willen wonen? **Vraag 16:** Bent u dit met ons eens of heeft u een andere visie?		Dit is een visie op hoofdlijnen. De omschrijving "inzetten op een gevarieerd woningaanbod" is het haakje voor de verdere uitwerking. Hoe we dat concreet gaan doen wordt straks verder uitgewerkt in een volkshuisvestingsprogramma en/of wordt vastgelegd in het omgevingsplan.
Vraag en antwoord 17	Over deze paragraaf: 2.3.5 **Duurzaam bereikbaar.** Deze passage: '*Op basis van de prognose zal in 2035 ongeveer 50 % van het aantal voertuigen elektrisch gedreven zijn. Naar verwachting neemt dit percentage na 2035 verder toe.* *Daarnaast is het toeristische seizoen op Texel verbreed, wat effect heeft op recreatieve reisbewegingen. Drukte op het wegennet komt voor tussen maart en oktober, met pieken in de zomer. Duurzame bereikbaarheid speelt een rol in het bereikbaar houden van Texel, zowel naar het eiland toe als op het eiland zelf.'* Dit is ook een vooral constaterend stukje tekst (en een beetje onsamenhangend?); we missen de vertaling naar een visie daarop; gevolgen voor het wegennet, bijvoorbeeld. **Vraag 17:** Bent u dit met ons eens en welke visie beoogt u hier te formuleren?		**Antwoord 17:** In dit stuk wordt de ontwikkeling van elektrisch vervoer weergegeven. Dit betekent o.a. nadenken over voldoende oplaadpunten voor auto's. Daarnaast kan de verbreding van het toeristisch seizoen impact hebben op vervoersstromen, waaronder drukte op de weg. Dit komt voornamelijk vanwege de verschuiving naar korte verblijfsduren op Texel (in plaats van twee weken vakantie op Texel in de zomer). Hoe we omgaan met dergelijke vraagstukken zullen we verder moeten gaan uitwerken. Waarbij het uitgangspunt is dat de auto welkom blijft op Texel, maar dat we ook inzetten op het stimuleren van alternatieven en spreiden van verkeer onder kansrijke doelgroepen vanuit de gezamenlijke mobiliteitsaanpak Den Helder – Texel en convenant regiodeal Waddeneilanden.

Vraag en antwoord 18a en 18b	Over: 3.7.6 **Aandacht voor de vitale infrastructuur**. Hierin mist wat ons betreft ook een visie. Wat kiezen we bij 'enige tijd zelfredzaam'. Wat is ons doel. 3 dagen? Een week? **Vraag 18a:** Begrijpt u dat wij *visie* missen in deze paragraaf? En als u dat begrijpt: bent u bereid de tekst daarop aan te passen? **Vraag 18b:** Vitale infrastructuur, weerbaarheid is steeds belangrijker aan het worden, gezien de situatie in de wereld. Begrijpt u dat wij vinden dat dit veel meer geïntegreerd zou moeten zijn in deze visie? Dat vaker een wens of ontwikkeling getoetst moet worden aan onze weerbaarheid? Gaat u bijvoorbeeld de (recente) Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau nog verwerken in de Omgevingsvisie?		**Antwoord vraag 18 a en 18b:** Dat is afhankelijk van de aard en omvang van de verstoring en de situatie aan de overkant. In geval van een overstroming vanuit de primaire waterkering kan het 3 tot 7 dagen duren voor er hulp van buitenaf komt. In deze omgevingsvisie 1.0 is het haakje opgenomen om de weerbaarheid/zelfredzaamheid van het eiland te benadrukken. Verdere uitwerking hiervan kan daarmee plaatsvinden in beleidsdocumenten/programma's o.i.d. Zo zijn we op dit moment in de voorbereiding voor het opstellen van een uitvoeringsagenda waterveiligheid.
Vraag en antwoord 19	Op 21 september 2022 heeft de Gemeenteraad Kader nota Omgevingsvisie Toekomst van Texel (2022) Kadernota-Omgevingsvisie-Toekomst-van-Texel.pdf vastgesteld. Hij staat ook genoemd **in dit overzicht**. Wij hebben het gevoel dat niet alles vanuit dat besluit benut is, maar stellen nu alleen een vraag over participatie. Kader 2 was: Uitgebreide participatie. In de conceptteksten zien we veel terug uit bestaande beleidsnota's en visies. **Vraag 19:** Als u terugkijkt naar het proces en naar wat er nu ligt, bent u dan van mening dat inderdaad sprake is geweest van uitgebreide participatie (en dus: breed draagvlak voor		**Antwoord 19:** Voor de verzorging van de participatie is in 2023 een extern bureau ingeschakeld, bureau OverMorgen. Zij hebben een participatietraject opgestart, en participatie heeft in een tweetal fase plaatsgevonden. De eerste ronde stond in het teken van de identiteit en dromen van de Texelaars. Waar zijn Texelaars trots op? En wat kan er nog beter? Waar zien ze kansen en waarover maken ze zich zorgen. Alle ideeën die zijn opgehaald tijdens de eerste fase hebben we in verschillende toekomstbeelden samengebracht (fase 2). Maar niet alles kan, sommige wensen botsen met elkaar of niet alles past op het eiland.

	wat er nu ligt?) en in hoeverre zijn de resultaten van het participatietraject terug te vinden in de visie?		Tijdens de inloopbijeenkomst in het gemeentehuis en via de online enquête op Texel Spreekt hebben we bewoners deze scenario's voorgelegd en gevraagd om te stemmen op hun voorkeursscenario. De resultaten van deze stemming hebben wij meegenomen in de conceptteksten voor de vijf opgaven. De participatieverslagen hebben wij bijgevoegd bij deze beantwoording. Bij de ontwerp-omgevingsvisie zullen wij deze participatieverslagen als bijlagen bijvoegen (zoals ook is aangegeven op blz. 67 van de conceptteksten). Naar ons oordeel heeft er een zorgvuldige en uitgebreide participatie plaatsgevonden. Bijlagen: Participatieverslag fase 1 Participatieverslag fase 2 Daarnaast zullen wij het ontwerp van de omgevingsvisie ter inzage leggen gedurende 6 weken. In die periode kan eenieder de visie bekijken en indien gewenst een zienswijzen indienen. Deze zienswijzen zullen met een Nota van Beantwoording van de zienswijzen aan uw raad worden aangeboden.

	Vraag		Antwoord
	D66		
Vraag en antwoord 1	Uit de visie: *"De landschappelijke diversiteit op Texel is groot: hier komen het keileemlandschap, het aandijkingenlandschap, het strandwallen- en strandvlaktenlandschap, het jonge duinlandschap en het kwelderlandschap samen. Daarnaast zijn landschappelijke en ecologische structuren zoals bomenlanen en windsingels kenmerkend voor het Texelse landschap. Het behoud van het Texelse landschap is belangrijk voor het behoud van onze identiteit. Ook het grasland is bepalend voor het beeld van Texel. Naast de beleving van het landschap is het grasland ook belangrijk voor de Texelse koeien en schapen. De gemeente gaat onderzoeken of het mogelijk is om grasland te beschermen en/of bepaalde plekken aan te wijzen als cultuurhistorisch landschap."* Er is hiervoor al beleid vastgesteld vanuit de Provincie (Bijzonder Provinciaal Landschap). Het zou helder zijn om dit hier te benoemen. **Vraag 1**. Kan op pagina 46 worden toegevoegd dat er vanuit de Provincie beleid (Bijzonder Provinciaal Landschap) is vastgesteld?		**Antwoord 1:** Het is juist dat de provincie beleid heeft opgesteld (bijzonder landschap), voorheen bijzonder provinciaal landschap of BPL Het Bijzonder Landschap (BL) is onderdeel van het provinciale omgevingsbeleid en werkt voor gemeenten door als een kader waar je bij ruimtelijke plannen rekening mee moet houden. Ter verduidelijking van de tekst zullen wij de gevraagde toevoeging in de ontwerp-omgevingsvisie opnemen. En zal de tekst als volgt worden aangevuld: *De gemeente zal met in achtneming **van het provinciaal omgevingsbeleid (bijzonder landschap)** onderzoeken of het mogelijk is om grasland te beschermen en/of bepaalde plekken aan te wijzen als cultuurhistorisch landschap.* De verdere uitwerking hiervan zal meegenomen worden in de Nota Omgevingskwaliteit en uiteindelijk in de wijziging van het omgevingsplan.

Vraag en antwoord 2	**Pagina 48 – Streven naar een natuurinclusieve agrarische sector** Met natuurinclusieve landbouw kan je veel verschillende kanten op. CDA Texel heeft dit ook aangehaald in hun vragen, zie vraag 11a. **Vraag 2.** Welke definitie geeft het college aan het begrip natuurinclusieve landbouw, gezien de vele verschillende interpretaties daarvan?		**Antwoord 2:** (Zie reactie op vraag 11a van het CDA). Wij sluiten voor de definitie aan bij LTO Nederland uit *Natuurinclusieve land- en tuinbouw: een kans voor alle sectoren (september 2025)*: Natuurinclusieve land- en tuinbouw (NIL) is een vorm van duurzame landbouw en onderdeel van een veerkrachtig eco- en voedselsysteem. Deze maakt optimaal gebruik van de natuurlijke omgeving en integreert die in de bedrijfsvoering. Daarnaast draagt natuurinclusieve landbouw actief bij aan de kwaliteit van diezelfde natuurlijke omgeving. Natuurinclusieve landbouw produceert voedsel binnen de grenzen van natuur, milieu en leefomgeving, met een positief effect op de biodiversiteit (Erisman et al., 2017). Wii zullen deze verduidelijking als definitie opnemen in het ontwerp van de omgevingsvisie.
Vraag en antwoord 3	**Vraag 3.** Bent u bereid om in de Omgevingsvisie een duidelijke toekomstvisie op het gebruik van het Noordzeestrand op te nemen, waarin naast bescherming ook ruimte is voor ontwikkeling? En daarmee richting te geven aan een nieuwe Strandnota waarin de huidige zonering opnieuw wordt bekeken en op meerdere geschikte locaties ruimte kan ontstaan voor evenementen en sportieve activiteiten?		**Antwoord 3:** De omgevingsvisie 1.0 is een bundeling van het bestaande beleid. Zoals meerdere malen aangegeven zal op onderwerpen nog een langere termijnvisie moeten worden uitwerkt. De Strandnota/visie op het strand is hier een onderdeel/voorbeeld van. Voor de verdere uitwerking in beleid is in de conceptteksten (blz. 55) van de omgevingsvisie het ‘haakje’ opgenomen. Mede in relatie tot de variantenstudie kustdynamiek Texel Zuid west is opgenomen dat voor de strandpaviljoens wordt gestreefd naar een plaatsbepaling voor tien jaar, zodat investeringen in duurzaamheid en klimaatadaptatie ook voor deze ondernemers mogelijk blijft. Op de lange termijn moet de gemeente zich voorbereiden op de

			mogelijkheid dat bebouwing op het strand onveilig en onwenselijk wordt en daarvoor alternatieve locaties in de duinen aanwijzen. In de nu voorliggende omgevingsvisie is vooral ingezet op het maken van een integrale visie op basis van het bestaand vastgesteld beleid en de actuele ontwikkelingen en opgaven. We willen zorgen dat de omgevingsvisie ook in de toekomst actueel en volledig blijft en dat nieuwe trends en ontwikkelingen hierin meegenomen worden. We zullen regelmatig moeten afvragen of we nog op koers liggen en of nieuw beleid of nieuwe ontwikkelingen aanleiding geven om onze aanpak bij te stellen. Kortom, de komende jaren gebruiken we om te kijken of de omgevingsvisie op onderdelen aangevuld of juist ingeperkt moet worden. Daarnaast hebben we ook te maken met de provinciale regelgeving over de strandzonering.

	Vraag		**Antwoord**
	VVD		
Vraag en antwoord 1	We weten dat de 3-30-300 regel qua groen in het Beleidsplan Groene Infrastructuur is opgenomen, maar het plan is door de gemeenteraad niet vastgesteld; wel zijn de ambities en uitgangspunten uit beleidsplan onderschreven en is gezegd dat dit nog verder zou worden uitgewerkt. We komen deze hele concrete maatregel ook tegen in de conceptteksten. Dromen mag, maar we moeten wel realistisch blijven. **Vraag 1.** Heeft u al gekeken naar de effecten van deze visie (3-30-300 regel) op het groenbeheer?		**Antwoord 1:** De gemeenteraad heeft de uitgangspunten van het concept beleidsplan Groene Infrastructuur onderschreven, waaronder dat we in de bebouwde kom uitgaan van de 3-30-300 regel. De 3-30-300 regel is een richtlijn die is opgenomen in de gids gezonde leefomgeving van het ministerie van gezondheid. Door het opnemen van deze tekst is het haakje gemaakt voor de verdere uitwerking van deze ambitie. In hoeverre we willen, en kunnen voldoen (neutraal, goed, of nog beter) wordt in het groenbeleidsplan nader uitgewerkt.

	Kunt u uitleggen waarom u ervoor heeft gekozen om deze starre regels, die ook nog niet zijn vastgesteld, wel op te nemen in de conceptteksten?		
Vraag en antwoord 2	In de visie staat in de paragraaf 'Natuurinclusieve landbouw' dit: '*Voor voldoende toekomstperspectief is het behoud van de Texelse landbouwgrond van belang*.' Daar zijn we het natuurlijk helemaal mee eens, maar we kunnen niet goed overzien of deze visie – na uitwerking in Omgevingsplan en programma's – ook daadwerkelijk zorgt voor behoud van landbouwgrond. **Vraag 2**. Kunt u ingaan op onze zorg en wat meer uitleg geven aan de wijze waarop deze visie daaraan bijdraagt?		**Antwoord 2:** Met de omgevingsvisie kan je geen landbouwgrond onttrekken of beperkingen opleggen, maar wel het 'haakje' opnemen om dit verder uit te werken. Het onttrekken of beperkingen opleggen kan alleen via de (juridische) regels in het omgevingsplan. Aan het omgevingsplan wordt de komende jaren gewerkt. Voor elk deelgebied dat wordt opgepakt zal een startnotitie/nota van uitgangspunten aan uw raad worden voorgelegd. Uw raad stelt uiteindelijk het omgevingsplan vast.
Vraag en antwoord 3	**Vraag 3**. U schrijft in 3.7.6 dit: '*Hierdoor moeten de eilanden enige tijd zelfredzaam zijn*.' Wij onderschrijven de vragen van het CDA hierover ('enige tijd zelfredzaam'. Wat is ons doel. 3 dagen? Een week?') maar willen daarnaast – gezien de urgentie - graag weten op welke termijn u inzichtelijk heeft welke voorzieningen we daarvoor nodig hebben?		**Antwoord 3:** Dat is afhankelijk van de aard en omvang van de verstoring en de situatie aan de overkant. In geval van een overstroming vanuit de primaire waterkering kan het 3 tot 7 dagen duren voor er hulp van buitenaf komt. In deze omgevingsvisie 1.0 is het haakje opgenomen om de weerbaarheid/zelfredzaamheid van het eiland te benadrukken. Verdere uitwerking hiervan kan daarmee plaatsvinden in beleidsdocumenten/programma's o.i.d. We zijn op dit moment in de voorbereiding voor het opstellen van een uitvoeringsagenda waterveiligheid.
Vraag en antwoord 4	In 4.9 schrijft u dat het (een plan-mer-plicht) voor deze visie niet nodig is. **Vraag 4.** Voor de zekerheid: Is dit voldoende juridisch gecheckt?		**Antwoord 4:** De juridische grondslag voor het wel of niet uitvoeren van een plan-mer ligt in afdeling 16 lid 4 van de Omgevingswet/omgevingsbesluit. Aangezien in de conceptteksten van de omgevingsvisie geen (grote) concrete ontwikkelingen op specifieke locaties worden benoemd, is er geen sprake van

			kaderstellendheid voor activiteiten die vallen onder een categorie in bijlage V van het Omgevingsbesluit. Daarmee is er op dit moment geen sprake van een plan-mer-plicht. Wanneer de omgevingsvisie in deze vorm blijft, dus als richtinggevend document zonder concrete locatiekeuzes of fysieke ingrepen, is er geen plan-mer aan de orde. In het kader van een verdere concretisering (wijziging van het omgevingsplan of programma) kan dit anders komen te liggen. In dat geval, worden concrete ontwikkelingen op concrete locaties verder uitgewerkt, dan kan er wellicht een mer-procedure moeten worden doorlopen, of kan mogelijk worden volstaan met een mer-beoordeling (afhankelijk van de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten).
Vraag en antwoord 5	**Vraag 5.** Kunt u nader ingaan op de effecten van deze visie op de regeldruk (ook voor kleinschalige Texelse initiatieven?). We denken aan proportionaliteit, uitvoerbaarheid, administratieve lasten.		**Antwoord 5:** Met de nu voorliggende conceptteksten van de omgevingsvisie 1.0 is er naar ons oordeel geen sprake van een directe regeldruk. De omgevingsvisie is in beginsel **richtinggevend** en bindend voor de gemeente en creëert geen vergunningen of verboden op zichzelf. Dit komt straks bij het opstellen van het omgevingsplan. Bij het omgevingsplan zal de afweging gemaakt moeten worden of er een verbod geldt, of een vergunningsplicht of een meldingsplicht wordt opgenomen en of er gekozen wordt voor vergunningsvrij.
Vraag en antwoord 6	**Vraag 6.** Hoe reëel zijn dan doelen als ‘Het openbaar vervoer blijft betaalbaar en eilanddekkend’ of ‘OV …. Volwaardig alternatief voor de auto.’? Overweegt u aanpassing van deze tekst?		De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer op Texel. Als gemeente blijven wij ons, ook de aankomende concessieperiode, inzetten voor een toegankelijk mobiliteitssysteem voor iedereen op het eiland. We kijken hierbij naar het gehele publieke mobiliteitssysteem. Betrouwbaar openbaar vervoer is hierin een belangrijk onderdeel. Doel blijft nog steeds bestaan; namelijk stimuleren van mensen om alternatieven voor de auto te gebruiken tijdens verblijf op Texel.

			Wij zullen de tekst op dit punt nuanceren en veranderen naar een toegankelijk mobiliteitssysteem voor iedereen waar alle modaliteiten een rol krijgen, waaronder ov, fiets, fietsverhuur, doelgroepenvervoer etc.

	Vraag		**Antwoord**
	Texels Belang		
Vraag en antwoord 1	In de **Samenvatting landschappelijke kwaliteit en ambitie op hoofdlijnen** (pagina 23) voor Het Oude Land en de Hoge Berg staat de volgende zin: "*versterken en koesteren van het kleinschalige karakter en de verkavelingsstructuur*." **Vraag 1**: Het woord 'versterken' in dezelfde zin met verkavelingsstructuur kan de indruk wekken dat kleinschaligere kavels worden geambieerd? Klopt dat? Zo nee, wat bedoelt u dan met 'versterken'?"		**Antwoord 1:** Kleinschalige kavels zijn een belangrijk landschappelijk kenmerk van het Oude land. Het is vanuit landschappelijk oogpunt dan ook wenselijk om deze verkavelingsstructuur te behouden. In de Nota Omgevingskwaliteit zal dit verder worden uitgewerkt. Wij zullen het de tekst in het ontwerp omgevingsvisie aanpassen naar “koesteren het kleinschalige karakter en de verkavelingsstructuur’.

Vraag en antwoord 2a en 2b	De Binnenduinrand (pagina 26, afbeelding 2,13) is een ingetekende zone. We hebben onze vraagtekens over de grootte van dit gebied (hemelsbreed circa 2 km) en hoe het college dan nog kan spreken over een binnenduinrand en de gevolgen van deze kaart op toekomstige ontwikkelingen in dit gebied. Aanvullend op de vraag van CDA Texel: **Vraag 2a**: In welk document is deze zone vastgelegd en wanneer is dat gebeurd? **Vraag 2b**: Welke zonering c.q. Begrenzing neemt u op in de ontwerp-Omgevingsvisie?		**Antwoord 2a en b:** In Beeld van Texel en daarna in het beeldkwaliteitsplan bij het bestemmingsplan Buitengebied (nu onderdeel van het omgevingsplan) in Texel in Ontwikkeling zijn voor het eiland zeven landschappelijke identiteiten beschreven, met een daarbij behorende kaart. De gebiedsindeling is hieruit overgenomen, waarbij de duinen en het strand zijn samengevoegd (vastgesteld in 2013). Er is geen aanleiding om de gebruikte kaarten hierop aan te passen.
Vraag en antwoord 3	Onder het kopje De Binnenduinrand (pagina 26) wordt geschreven over het *'versterken van de ecologische verbindingen'* en over '*natuurontwikkeling*'. Dit zou in verdere uitwerking kunnen leiden tot omzetting van landbouwgrond naar natuur. Aanvullend op de vraag van CDA Texel (vraag 1b). **Vraag 3**: Bent u het met ons mee eens dat met deze brede formulering omzetting naar natuur tot de mogelijkheid behoort in verdere uitwerkingen?		**Antwoord 3:** Dit gaat vooral om het versterken van het hydrologisch systeem en waterretentie in de binnenduinrand. Op de lange termijn gaat er gekeken worden naar mogelijkheden tot agrarisch natuurbeheer. Het is niet de bedoeling om landbouwgrond in te leveren maar om deze zone anders te gaan beheren en inrichten. Dit gebeurt in nauw overleg met de sector, de bewoners en betrokken overheden. Waterretentie in de overgangszone is immers ook belangrijk voor de agrarische sector. In tijden van droogte is waterbehoud op het eiland van groot belang, om verzilting tegen te gaan en gewassen voldoende te kunnen laten groeien. Aan het omgevingsplan wordt de komende jaren gewerkt. Voor elk deelgebied dat wordt opgepakt zal een startnotitie/nota van uitgangspunten aan uw raad worden voorgelegd. Uw raad stelt uiteindelijk het omgevingsplan vast.
Vraag en antwoord 4	In de **Samenvatting landschappelijke kwaliteit en ambitie op hoofdlijnen** (pagina 27) voor De Binnenduinrand staat de volgende zin: '*Belevings- en natuurwaarde van het gebied mag niet worden aangetast*'. Een zeer zwaar criterium wat bij		**Antwoord 4:** Voor de Binnenduinrand zijn de beleving en natuurwaarde van grootbelang. Het is zeker niet de bedoeling dat elke ontwikkeling wordt stilgelegd. Het is van belang dat ieder initiatief in dit gebied de beleving- en natuurwaarden niet onevenredig aantast.

	letterlijke betekenis in de praktijk vrijwel elke ontwikkeling stil legt. **Vraag 4**: Hoe verhoudt deze absolute bescherming zich tot de in dezelfde paragraaf genoemde ruimte voor recreatieve initiatieven, bestaande agrarische bedrijven en toekomstige economische ontwikkelingen in de Binnenduinrand?		Wij zullen de tekst verduidelijken en aanvullen: 'dat deze niet onevenredig mogen worden aangetast'. De gebruiks- en bouwmogelijkheden worden via het omgevingsplan vastgelegd. Daarmee worden met deze omgevingsvisie recreatieve initiatieven en bestaande agrarische bedrijven en/of toekomstige ontwikkelingen niet beperkt.
Vraag en antwoord 5a	In de **Samenvatting landschappelijke kwaliteit en ambitie op hoofdlijnen** (pagina 30) voor Haven Oudeschild staat de volgende zin: '*Nieuwe ontwikkelingen enkel voor het versterken van de ecologische waarden en de waterveiligheid*.'. Deze formulering lijkt een zeer zwaar en absoluut afwegingskader te introduceren. Bij een letterlijke uitleg zou iedere ontwikkeling die niet primair gericht is op ecologische versterking of waterveiligheid onmogelijk kunnen worden. Tegelijkertijd staat de haven van Oudeschild aan de vooravond van diverse ontwikkelingen en wordt elders in de Omgevingsvisie juist gesproken over het belang van economie, visserij, havenactiviteiten en een toekomstbestendige haven. **Vraag 5a**: Betekent deze passage dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het buitendijks gebied, waaronder de haven van Oudeschild, uitsluitend nog mogelijk zijn wanneer zij rechtstreeks bijdragen aan ecologische waarden of waterveiligheid?		**Antwoord 5a :** De in dit hoofdstuk opgenomen samenvatting en ambitie op hoofdlijnen gaat om de landschappelijke structuren en niet zozeer over de ruimtelijke ontwikkelingen. Om verwarring te voorkomen zal deze tekst in het ontwerp omgevingsvisie geschrapt worden. In de samenvatting is al opgenomen dat de waterveiligheid en gebruikswaarde met elkaar in balans gebracht moeten worden en behoud van openheid en weidsheid in het gebied nagestreefd wordt. De verdere uitwerking van deze landschappelijke kwaliteiten zal plaatsvinden in de nota omgevingskwaliteit. Als er regels zijn die doorwerking moeten krijgen richting de burger zal dit in het omgevingsplan opgenomen worden.

Vraag en antwoord 5b	**Vraag 5b**: Hoe verhoudt deze passage zich tot toekomstige ontwikkelingen van de haven van Oudeschild, de visserijsector en andere havengebonden economische activiteiten?		**Antwoord 5b:** Zie beantwoording vraag 5a. Vanuit de ruimtelijke ontwikkeling is in pararaaf 3.5.1 juist aangegeven dat we inzetten op een sterke economie. De ontwikkeling van de haven maakt hier onderdeel van uit.
Vraag en antwoord 6a	**3.3.4 Creëren van een klimaatadaptieve openbare ruimte** Onder paragraaf **3.3.4 Creëren van een klimaatadaptieve openbare ruimte** staat dat de gemeente inzet op: ' … *het realiseren van waterberging, het herstellen van natuurlijke waterlopen en het slim inrichten van de openbare ruimte*.' Texels Belang onderschrijft het belang van klimaatadaptatie en een robuust watersysteem. Tegelijkertijd roept deze formulering vragen op over de mogelijke gevolgen voor agrarische gronden en de bestaande landbouwstructuur op Texel. **Vraag 6a**: Heeft het begrip "herstellen van natuurlijke waterlopen" uitsluitend betrekking op gronden in openbaar eigendom en bestaand natuurgebied, of kan dit ook gevolgen hebben voor gronden met een agrarische bestemming?		**Antwoord 6a:** Waar dit een eigen gemeentelijke ambitie betreft zal dit gaan om waterlopen in openbaar eigendom. In natuurgebieden gebeurt dit ook al door het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Een aantal agrarische gronden wordt hier ook al voor ingezet. Dit gebeurt op initiatief van de perceeleigenaar in samenwerking met ANLV De Lieuw met subsidies voor natuurvriendelijke oevers. Waar eerder gedempte waterwegen een knelpunt veroorzaken in het watersysteem (wateroverlast) kan bekeken worden of die kunnen worden hersteld, uiteraard altijd in overleg en samenwerking met de eigenaar en waterexperts van het HHNK. Dit gaat niet per definitie over gronden met agrarische bestemming, maar die zijn daar ook niet van uitgesloten.
Vraag en antwoord 6b	**Vraag 6b:** Kan het herstellen van natuurlijke waterlopen leiden tot functiewijzigingen, beperkingen in het agrarisch gebruik of ruimteclaims op bestaande landbouwgrond?		**Antwoord 6b:** De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen is enkel zelfbindend. Het omzetten van een agrarische bestemming naar een expliciete waterbestemming is niet zondermeer mogelijk, hiervoor is naast instemming van de eigenaar ook een planologische procedure noodzakelijk.

Vraag en antwoord 7	Onder **paragraaf 3.3.5 Zorgen voor een passend en bereikbaar voorzieningenaanbod** wordt expliciet genoemd dat de gemeente in ieder geval wil inzetten op het behoud van: '*het middelbaar beroepsonderwijs, de bibliotheek, het cultuurhuis, de sportvoorzieningen, de musea en de dorpshuizen.*' In deze opsomming worden de bestaande basisscholen niet genoemd, terwijl basisscholen voor de leefbaarheid van de dorpen en voor jonge gezinnen van groot belang zijn. **Vraag 7:** Betekent het ontbreken van de basisscholen in deze opsomming dat het college geen expliciete ambitie heeft om de bestaande basisscholen op Texel te behouden? Zo nee, waarom zijn de basisscholen niet opgenomen in de lijst van voorzieningen die de gemeente "in ieder geval" wil behouden?		**Antwoord 7:** De gemeente zet zich in voor kwalitatief goede schoolgebouwen en het behoud van de bestaande basisscholen in de dorpen. Hierin ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen. In de zin hiervoor staat dat er in iedere kern basisvoorzieningen aanwezig moeten zijn. Onderwijs is een basisvoorziening. De opvolgende zin betreft aanvullingen.
Vraag en antwoord 8	Onder paragraaf **3.4.3 Inzetten op de versterking van de groene infrastructuur** staat: '*Waar schakels in het netwerk ontbreken, worden deze aangevuld.*' Daarnaast wordt gesproken over: '*… het creëren van een overgangszone tussen de duinen en de polder'*. **vraag 8:** Kunt u bevestigen/beloven dat deze ambities **niet** leiden tot onttrekking van bestaande landbouwgrond of nieuwe beperkingen voor agrarische bedrijven?		**Antwoord 8**: Dit gaat vooral om het versterken van het hydrologisch systeem en waterretentie in de binnenduinrand. Op de lange termijn gaat er gekeken worden naar mogelijkheden tot agrarisch natuurbeheer. Het is niet de bedoeling om landbouwgrond in te leveren maar om deze zone anders te gaan beheren en inrichten. Dit gebeurt in nauw overleg met de sector, de bewoners en betrokken overheden. Waterretentie in de overgangszone is immers ook belangrijk voor de agrarische sector. In tijden van droogte is waterbehoud op het eiland van groot belang, om verzilting tegen te gaan en gewassen voldoende te kunnen laten groeien

			De omgevingsvisie is zelfbindend. Met de omgevingsvisie voor de gemeente kan je geen landbouwgrond onttrekken of beperkingen opleggen. Dit kan alleen via (juridische) regels in het omgevingsplan. Aan het omgevingsplan wordt de komende jaren gewerkt. Voor elk deelgebied dat wordt opgepakt zal een startnotitie/nota van uitgangspunten aan uw raad worden voorgelegd. Uw raad stelt uiteindelijk het omgevingsplan vast.
Vraag en antwoord 9	3.5.3 Inzetten op kwalitatief toerisme In de conceptteksten wordt gesproken over “kwalitatief toerisme”. Deze term kan de indruk wekken dat een bepaalde vorm of categorie toerisme wordt nagestreefd. **Vraag 9:** Kan het college bevestigen dat in de ontwerp-Omgevingsvisie aangesloten zal worden bij de formulering uit het coalitieakkoord, waarin wordt uitgegaan van toerisme dat past bij de identiteit van Texel en bijdraagt aan leefbaarheid, draagvlak en economie?		**Antwoord 9:** Het is niet de intentie om een bepaalde vorm of categorie van toerisme na te streven. Het gaat om toerisme dat bijdraagt aan de leefbaarheid, draagvlak en economie van Texel. Het gaat zoals ook is aangegeven om een toekomstbestendige toeristische bedrijfstak die waarde toevoegt aan de Texelse samenleving. Waarbij duidelijk is omschreven dat het toerisme zorgt voor werkgelegenheid. Wel zal er altijd een goede balans tussen toerisme verkeer, ecologie en natuur en landschap nodig zijn.
Vraag en antwoord 10	Onder paragraaf **3.6.2 Texel is klimaatneutraal en zoveel mogelijk energieneutraal in 2050** staat: ‘*In 2035 zijn minstens 50% van de panden aardgasvrij, en zijn alle gemeentelijke panden aardgasvrij.*’ Deze ambitie gaat verder dan de landelijke wettelijke verplichting, waarbij het einddoel op nationaal niveau is gericht op 2050. Daarnaast vraagt het aardgasvrij maken van woningen en gemeentelijk vastgoed vaak aanzienlijke investeringen van zowel inwoners als de gemeente **Vraag 10**: Op welke financiële onderbouwing baseert het college de ambitie dat in 2035 minimaal 50% van de panden		**Antwoord 10:** De ambitie om in 2035 50% van de woningen op Texel aardgasvrij-klaar te hebben is vastgesteld in de Transitievisie Warmte. De verwoording in is niet juist in de conceptteksten omgevingsvisie weergegeven. Wij zullen dit in de ontwerp-omgevingsvisie aanpassen naar “aardgasvrij-klaar” en panden worden “woningen”. We baseren ons hier op het huidige percentage van woningen dat voldoende geïsoleerd is om met een alternatief voor aardgas verwarmd te kunnen worden, de doelstellingen binnen het programma Texel Isoleert!, waarmee nog meer woningen

	op Texel aardgasvrij is en alle gemeentelijke panden aardgasvrij zijn, en acht het college deze doelstelling realistisch gezien de huidige investeringskosten, netcongestieproblematiek en de financiële draagkracht van zowel inwoners als de gemeente?		de isolatie-voorwaarde behalen, én de verduurzaming van woningen in bezit van verhuurders, waaronder Woontij. Gemeentelijke panden aardgasvrij is opgenomen in het gebouwbeheerplan. Daar is reeds financiering voor beschikbaar en de uitvoering ligt op schema.
Vraag en antwoord 11	Onder paragraaf **3.7.4 Inzetten op het vergroten van verkeersveiligheid en toegankelijkheid in het verkeer staat**: '*Daarbij wordt in de gehele bebouwde kom een maximum snelheid van 30 km/h in gevoerd.*' In het ontwerp-Mobilteitsprogramma dat ter visie heeft gelegen en nog naar de gemeenteraad terug komt staat dit op blz. 55: '*30 km/u als standaard in de bebouwde kom Op 27 oktober 2020 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin 30 km/u de nieuwe standaard binnen de bebouwde kom wordt.*' En het komt op nog een paar plaatsen voor, maar: dat plan is nog niet door de gemeenteraad vastgesteld. **Vraag 11:** Klopt onze aanname dat de invoering van een maximumsnelheid van 30 km/u in de gehele bebouwde kom pas opnieuw op de agenda komt als de gemeenteraad het Mobiliteitsprogramma bespreekt en vaststelt? (En nu dus nog geen feit is?)		**Antwoord 11:** De gemeenteraad heeft op 17 september 2025 het ontwerp Mobiliteitsprogramma Texel 2025 vastgesteld en ter inzage gelegd. Deze procedure is gebruikelijk zodat inwoners de gelegenheid krijgen te kunnen reageren op een plan dat door de raad is vastgesteld. Het mobiliteitsprogramma Texel 2035 zal naar verwachting in Q1/2027 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. De raad kan op dat moment andere keuzen maken m.b.t de opgenomen snelheid in de bebouwde kom.
Vraag en antwoord 12	In paragraaf 4.1 Inleiding staat in de 2e alinea een onafgemaakte zin: "Het document brengt..." **Vraag 12:** welke tekst hoort hier aanvullend te staan?		**Antwoord 12:** Abusievelijk is hier een oude tekst blijven staan, deze tekst had verwijderd moeten worden.

Vraag en antwoord 13,14,15 en 16	In de inleiding staat: '*De omgevingsvisie bevat nog niet op alle onderwerpen uitgewerkte langetermijnkeuzes*.' Tegelijkertijd wijst het college op de deadline van 1 januari 2027 (met daarbij ook dat de gemeenteraad waarschijnlijk in maart 2027 de Omgevingsvisie ter besluitvorming op de agenda krijgt.) **Vraag 13:** Is het zo, dat door te koersen op maart 2027 (zo kort mogelijk op de eigenlijke deadline van 1 januari) tot gevolg heeft dat nu dus niet alle belangrijke langetermijnkeuzes voor Texel zijn uitgewerkt en we dus inboeten op kwaliteit? **Vraag 14:** Welke onderwerpen voor langetermijnkeuzes ontbreken in de omgevingsvisie? **Vraag 15:** We gaan toch al over de uiterlijke vaststellingsdatum van 1 januari 2027 heen; is het niet logischer dan nog wat meer tijd te nemen en daarmee te zorgen dat een Omgevingsvisie kan worden besproken en vastgesteld waarin wel alle langetermijnkeuzes in zijn meegenomen? **Vraag 16:** Als we nu toch doorgaan, al ontbreken er nog zaken: Hoe gaat het proces er uitzien wanneer de ontbrekende langetermijnkeuzes wel klaar zijn voor vaststelling door de raad?		**Antwoord 13, 14, 15 en 16:** Het college streeft ernaar om de omgevingsvisie 1.0 zo snel als mogelijk af te ronden. Deze omgevingsvisie biedt dan een goede basis voor het vervolg. De wetgever verplicht ons om op 1 januari 2027 een omgevingsvisie te hebben, gebied dekkend voor de gemeente. Zoals in hoofdstuk 4 (uitvoering) is aangegeven is in de nu voorliggende omgevingsvisie vooral ingezet op het maken van een integrale visie op basis van het bestaand vastgesteld beleid en de actuele ontwikkelingen en opgaven. We willen zorgen dat de omgevingsvisie ook in de toekomst actueel en volledig blijft en dat nieuwe trends en ontwikkelingen hierin meegenomen worden. We zullen ons regelmatig moeten afvragen of we nog op koers liggen en of nieuw beleid of nieuwe ontwikkelingen aanleiding geven om onze aanpak bij te stellen. Kortom, de komende jaren gebruiken we om via de beleidscyclus te kijken of de omgevingsvisie op onderdelen aangevuld of juist ingeperkt moet worden. Daarbij zullen wij voor de belangrijke onderwerpen een lange termijnvisie moeten gaan opstellen. We hebben er bewust voor gekozen om dit als eerste te gaan toetsen 2 jaar na vaststelling en vervolgens elke 4 jaar. Het kan ook voorkomen dat er onverwachte of belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen zijn die om een tussentijdse aanpassing van het beleid vragen. In dat geval kunnen we de visie en het beleid eerder bijstellen. Zo houden we grip op toekomstige ontwikkelingen en koerswijzigingen, en worden ad hoc afwegingen voor initiatieven zoveel mogelijk beperkt.

Vraag en antwoord 17	Daarnaast hebben wij onze zorgen over de leesbaarheid van het document. De omgevingsvisie is ook bedoeld voor onze inwoners. Het is geen vakliteratuur. Die indruk kregen we wel regelmatig door woordkeuzes en manier van schrijven. Terwijl participatie alleen zinvol is als inwoners kunnen begrijpen waarover ze meedenken. **vraag 17:** Bent u met ons eens dat o.a. termen als "groenblauwe dooradering", "no-regretmaatregelen", "anterieure overeenkomst", "structurele erfbeplanting" en "duurzame woningvoorraad" voor veel inwoners – en soms ook gewoon voor raadsleden, die toch ook een lekenbestuur vormen - niet vanzelfsprekend begrijpelijk zijn? Zo ja: waarom zijn deze begrippen niet of slechts beperkt toegelicht in de ontwerp-Omgevingsvisie en welke concrete verbeteringen gaat het college hiervoor doorvoeren? (Komt er bijvoorbeeld een publieksvriendelijk versie beschikbaar, zodat iedereen kan begrijpen wat de visie gaat betekenen voor zijn of haar eigen leefgebied?)		**Antwoord 17**: Wij nemen uw opmerking ter harte en zullen voordat de omgevingsvisie ter inzage wordt gelegd als ontwerp, de teksten nog een keer kritisch hierop doorlezen, en daar waar mogelijk verduidelijken. Een aparte publieksvriendelijke versie opstellen is niet mogelijk. De omgevingsvisie die wordt vastgesteld, moet via het Digitaal Stelsel Omgevingsloket worden ontsloten en raadpleegbaar worden gemaakt.